

Spaanse Vlag

Novelle

Door Jeroen. D. Rook

*Uitgegeven door uitgeverij Brave New Books,
November 2020*

“Soms moet je je grootste kwelling en daarmee je allerdiepste passie vernietigen, verbranden of in stukken zagen. Is de kwelling daarmee weg? Waarschijnlijk niet. Ze zal zich gaan nestelen in de krochten van je ziel en je lijden daarmee nog groter maken. De vraag is: is dat erg als ze feitelijk de brandstof is van je edele bestaan?!”

Hoofdstuk 1

David

“Man, man, man! Zit je nou alweer achter die computer? Kijk me eens aan. Je ogen staan ook strak. Heb je gebruikt?”

Van de andere kant van de kamer kwam een diepe zucht.

“En hoe zit het met school? Daar doe je ook geen reet aan. Waar ben je mee bezig, Anton?!”

Op de achtergrond klonken de bekende game-geluiden. Wat een zinloos gedoe allemaal. Als die jongen zich nu eens zou interesseren voor literatuur, voor de grote schrijvers der aarde...

- “Hé! Ik heb het tegen je!”

- “Goed voor jou, pa. Je zit toch alleen maar te zeuren en te klagen.”

- “Maar geef dan eens antwoord. Wat ben je van plan om met je leven te gaan doen?”

- “Alsof jij nu zo geslaagd bent, Pa. Souffleur van een theatergezelschap... pfff. En dan zit je nog thuis ook, omdat de theaters dicht zijn. Wat heb jij nou van je leven gemaakt?! Pfff... souffleur.”

- “Ik vind niet leuk dat je dat zegt, Anton. Een beetje respect voor je vader mag wel hoor.”

- “Alsof jij nu zo aardig voor mij bent. Weet je dat er mensen zijn die miljoenen verdienen met gamen?”

- “Ach, dat zijn allemaal spookverhalen. Bovendien leven ze niet gezond, komen ze nooit buiten en zijn ze allemaal aan de drugs. Dat is toch weezinwekkend?! Een boek lezen is er al helemaal niet meer bij. Weet je wel wat voor een groot goed het is dat we ons te goed kunnen doen aan literatuur! Zit jij met je joystick je tijd te verdoen. Je bent gewoon je emoties aan het wegstoppen. Je kan het niet verdragen dat je moeder er niet meer is... en dat snap ik ook.”

“Pa, nou hou je op! Laat me gewoon, ja!”

Anton stond op van zijn computer, liep richting de gang en smeed met een ijzeren dreun de deur achter zich dicht.

Zo ging het elke dag, nou... ongeveer dan.

Na een diepe zucht liep ik weg, richting de velden vol heide. Uren liep ik, zonder doel met een wirwar aan gedachten. Wat was er toch allemaal gebeurd? Dit is toch niet normaal voor een mensenleven?! Een jaar geleden leek ik alles nog op orde te hebben. Ikzelf gaf al mijn energie aan de toneelgroep Cleopatra. Romeo en Julia. De gehele tekst kende ik uit mijn hoofd. Ans hielp bij de luisterlijn en gaf hopeloze mensen weer moed. Anton was sportief en druk met de HAVO, iets wat hem op dat moment nog best goed afging. Het predicaat gelukkig zou ik ons hebben gegeven: Ans, Anton en ik. We draaiden ons riedeltje, deden ieder ons eigen dingetjes, maar we deden ook veel dingen samen. En het belangrijkste: we begrepen elkaar.

Nu was het anders. Ik miste Ans wanhopig, zoals de zee een strand mist om hem in bedwang te houden. Hoe onverwachts was het niet gegaan, de manier waarop de dood haar leven opeiste, alsof er vanuit het niets een zoenoffer werd geëist. De goden hadden gesproken. De mens was ontspoord en moest boeten. Een waanzinnige gedachte natuurlijk, maar ik kon niet ontkennen dat ik bij tijd en wijle in het cirkeltje van doemdenken rond dwaalde. Waarom was dat kutvirus in ons leven gekomen? Waarom moest de hele wereld boeten voor een paar onvoorzichtige Chinezen en waarom waren juist wij uitgekozen door onze-lieveheer om onze tol te betalen? Hoe kon ik nu verder zonder Ans, de altijd stabiele factor binnen ons gezin? Anton, ons enig kind, was compleet ontspoord in de schijnwereld van het gamen. Las die jongen nu maar eens mooie werken uit de literatuur, meesterwerken van de groten der aarde. Dan kon hij zijn verdriet een plaats geven, dan kon hij metaforen vinden voor het onbeschrijflijke verdriet. Maar wat deed die jongen? Spelletjes... gewoon domme spelletjes, alsof daar ooit iemands leven beter van was geworden. Niet dat ikzelf wist hoe ik met het bestaan moest omgaan: onze verstandhouding, van mij en het universum, was op zijn minst gezegd twijfelachtig te noemen. Zoals eenieder kende ik de liefde en geluk, maar ook de wanhoop bij het ontbreken eraan. Is er een machtelozer gebeuren dan dit bestaan op aarde? Als mens maak je een wandeling langs mooie en minder mooie plaatsen, maar juist als je uitzicht heb op onbeschrijflijke schoonheid, draait de aarde onder je door en zit je weer vast in de modder.

Wilde ik eigenlijk nog wel leven met zo weinig feitelijke zekerheden?
 “To be or not to be? That’s the question.” Een vraag van alle tijden. Shakespeare wist dat als geen ander onder woorden te brengen. Zag mijn eigen jongen zijn

eigen verdriet nu eens in, liep hij maar mee met de grote schrijvers der aarde. Dan kon hij misschien zijn verdriet verwerken, zijn gemis een schreeuw geven. Nee... Anton was een verstomde jongen geworden die zijn gedachten probeerde om te zetten in heilloze acties van een joystick of toetsenbord. Wanneer hij dat deed, dan was dat volgens zijn eigen zeggen 'chillen' met 'vrienden', zoals hij deze aandachtsloze pukkelkoppen met bril noemde.

Ik keek naar de heidetakjes die meewuifden op het ritme van de wind, ademde zo diep mogelijk in, geïnspireerd door de hoop dat zich in elk teugje lucht verlichting zou kunnen bevinden. Echter, hoe diep ik ook ademde: de frisse lucht balsemde mijn longen niet genoeg om ervoor te zorgen dat de intense pijn van binnen verdween. Vlinders trokken genadeloos voorbij met hun gelukzalige gefladder. Wat een naïeve uitslovers. Morgen zijn ze waarschijnlijk dood gereden of dor gebrand. Dan ga je toch niet fladderen van geluk.?!

Ze moesten zich schamen dat ze niet treuren over hun eigen lot.

Anton

Wat een zeikerd zeg, die pa van mij. Elke keer als ik even voor mezelf aan 't relaxen ben, begint het weer: het riedeltje van zeuren! Wat denkt die man wel? Dat ie mij de les kan voorschrijven hoe ik het verlies van mamma een plaats moet geven. Alsof hij dat zelf allemaal zo goed weet. En dan dat gezeur over het lezen van literatuur. Wat kan me dat dan brengen. Zelf heeft het hem ook weinig meer gebracht dan dat stomme souffleursbaantje van dat verdwaasde theatergezelschapje van hem. Wat ben ik blij als hij even het huis verlaat om zijn gedachten op een rij te zetten. Dan is ie tenminste even weg. Liefst zo lang mogelijk. Was mam er nog maar. Pa bedoelt het zeker goed, maar die is niet eens in staat om zichzelf in het gareel te houden. En dan mij voorschrijven hoe ik zou moeten leven.

Hoe lang was hij nu al weg? Normaal gesproken kon ik hem in een uurtje terug verwachten, maar vandaag bleef hij langer uit mijn buurt. Niet dat ik zijn gezeur miste, maar ik vroeg me toch af of het wel goed met hem ging. Er was zo veel gebeurd. Een moeder verliezen is al iets verschrikkelijks, maar pa moet mam ook verschrikkelijk missen. Dat kan niet anders. Zijn uitlaatklep om te vluchten in de grote meesters der literatuur, zoals hijzelf altijd zegt, is zijn keuze. De mijne is om mezelf te verliezen in een spel op de PC. Gewoon lekker met je vrienden praten in discord en dan lekker chillen. Mijn vrienden snappen me tenminste. Ze maken dat mijn leven iets waard is, hebben niet overal hun oordeel over klaar. Pa wel.

Die vindt van alles dat er in de wereld speelt, wel iets. En dan wil hij in discussie, iets waar ik in de loop van afgelopen maanden steeds meer een hekel aan heb gekregen. Dan komt ie met feitjes. Kom ik een keer met een argument, moet ik de bron melden. Of hij verwijst binnen een kwartier naar Plato, Aristoteles of Shakespeare. Ziek word ik ervan. Mam had dat niet en ook pa was nog een echte pap, toen hij met mam was...

Maar mam is niet meer. De grote genius van het leven had verzonnen dat juist op het moment dat mijn moeder haar nier afstond aan Ramona, daar in het verre Spanje, dat op datzelfde moment ook het grote virus even langs kwam wippen. En dat is niet zo handig als je net je nier heb afgestaan op een OK in Barcelona.

Godverdomme! Wie verzint zoiets?

Ramona ... met de nier van mam. Mijn vakantie vriendinnetje van afgelopen twee zomers kan weer rondhuppelen.

Tuurlijk gun ik het haar. Mijn hele leven ken ik haar al. Ze heeft me zoveel gegeven... niet alleen de romantische omhelzingen op het strand in Blanes. Nee, ze heeft me een jeugd gegeven. Die hele familie trouwens. Elk jaar wanneer we met onze tent bij camping Voramar aankwamen, dan ging de hemel open, dan lachte het leven, tussen alle schooljaren door. Of het nu de basisschool of het lyceum was. De jaren tussen de vakanties in, waren saai. Dat lag niet zozeer aan mijn ouders. Ze hadden met mij, hun lieve enigskind het allerbeste voor en probeerden er altijd wat van te maken. Het lag eerder aan mijn sombere inborst die van kindsaf aan al een hekel had aan sleur. Al dat gelear en geploeter op school en dat geouwehoer van je ouwetjes, die zeggen dat dat nodig is om een goede baan te krijgen. Ik had me, murw geslagen door de lessen des levens, met mijn lot verzoend zoals nog anderhalf miljard kinderen. Het lot, waarbij ze hun hele leven zullen moeten leren of werken, maar in ieder geval zwoegen.

Ploeteren om een deadline te halen, je hoofd rood oefenen tot je erbij neer valt en dat alles alleen met het doel om te overleven en één keer per jaar op vakantie te gaan.

-*“Ramona,”* prevelde ik, *“ik heb misschien jouw moeder afgenomen, maar jij de mijne...”*

Waar blijft pa nou? Het is nu echt al een paar uur dat ik geen gebrom hoor over het feit dat ik moet leren. Geen geklaag is een heerlijkheid, maar als je geest erop ingesteld is, voelt het als een leegte bij gebrek daar aan.

Ik denk dat ik maar even bij Samuel ga inbellen. Hij is één van de beste gamers die ik ken.

Toet... tuut... tuut..

-*“Hé Samuel, ouwe apekop. Zullen we een potje fortniten?”*

-*“Tonnie! Alsof je een eeuwigheid weg was. Wat was je aan het doen, ouwe kneus? Ruzie met die pa van je?”* klonk het opgetogen aan de andere kant van de lijn.

-*Nee, die is weg...”* zei ik op een droeviger manier dan dat ik wilde dat het klonk.

-*“Opgerot naar zijn theatertje?”*

- “Nou, kom op Samuel... beetje respect graag!”
- “Ik dacht dat je zo ’n hekel aan hem had, rare vetkanarie?”
- “Hij is gewoon lastig...”
- “Ik weet het Tonnie. Die ouders van ons zijn rare wezens. Het is een wonder dat wij door ze verwekt zijn. Ik ga je schieten.”
- “Samuel. Dit vind ik een kutstreek. Ik dacht dat we samen waren?”
- “Eigenlijk ging het per ongeluk en schoot ik met mijn vinger van de muis.”-“Je lult man. Je zei dat je ging schieten?”
- “Dat was een geintje Tonnie. Ik zou jou toch niet schieten. Kijk uit. Daar zit er eentje achter. Ik ga je dekking geven... Kabam! Ik heb hem, Tonnie. Ik heb hem bij zijn kloten.”
- “Goeie actie, Sam. Zullen we Dave erbij halen?”
- “Nee, die zal wel weer vroeg gaan eten. Die gasten eten altijd al rond een uur of vijf.”
- “Maar hij is wel lekker laat op. ’s Nachts is hij de enige met wie ik kan gamen. Jij ligt altijd in je nest, Sammie.”
- “Ik moet om twaalf uur altijd in mijn bed liggen, Tonnieboy!”
- “Watje!”
- “Dat moet jij zeggen met zo ’n vader! ... Kijk uit. Er zit er daar achter weer één. Pak jij die? Dan ga ik op verkenning uit.”
- “Okay Roger. Kadang Yess! Ik heb hem. Dat had je niet gedacht vuile aso!”
- “Goed man! Tonnie, je leert het wel. Hoe langer je met mij speelt hoe beter je het door begint te krijgen.”
- “Ik ga een andere muis kopen, weet je? Deze die hapert te veel.”
- “Alweer. Tonnie, jij hebt elke maand een andere muis!”
- “Ik wil ook een tweede scherm. Dan kan ik twee games tegelijk spelen.”
- “Ga je eigenlijk wel over, Ton? Ik zag je afgelopen maanden bijna niet meer verschijnen bij de online lessen.”
- “Dat gelul via zoom?”
- “Je hoefde alleen maar in te loggen en aan het einde weer uit te loggen. Iedereen gaat over... toch?”

Ik kon even niks uitbrengen en dacht aan de leegte van afgelopen maanden. Zwart waren die en zwart werd het nu weer.

- “Tonnie...? Ik vroeg je wat. Jij bent toch ook over? Iedereen gaat toch over?”
- “Nee, Sam. Ik mag het waarschijnlijk nog een jaartje doen. Ik had een gesprek met mijn mentor.”

-“Is dat al zeker dan? School loopt toch nog?”

-“Ik denk het wel, Sam. Ik kan niks meer herkansen als gevolg van het virus. Ze kijken wat je aan inzet hebt getoond bij de onlinelessen. Dat is niet veel bij mij.”

-“Dat meen je niet, Tonnie. Nog een jaar langer naar die kloteschool, luisteren naar wat die knakkers van Shakespeare allemaal gewauweld hebben. Daar kan je toch niet je geld mee verdienen?”

-“Mijn vader wel.”

-“Nou, nu niet, hoor. Alle theaters zijn dicht en elke normale vader heeft een ander soort baan. Je vader is gewoon gek!”

-“Nou moet je ophouden, Sam. Dit slaat nergens op. Mijn vader is niet gek...”

-“Zoek dekking. Daar komt weer zo 'n pleurishond aan. Kabam! Ik heb hem!”

-“Ik meen het Sam. Ik heb problemen met Pa, maar ik accepteer het niet dat je mijn vader gek noemt.”

-“Wat jij wil, Tonnie... wat jij wil.”

Ik begon honger te krijgen, maar ik voelde me echt te lui om van de computer weg te stappen.

-“Zullen we Ark spelen?” vroeg ik met verveelde stem.

-“Is goed jongen. Sluit jij af?”

-“Doe ik. Zullen we Luce bellen? Kan ie meedoen.”

-“Ja, hij is goed. Hij heeft zelfs al een toernooi gewonnen. Tweehonderdvijftig euro!”

-“Tweehonderdvijftig euro. Daar moet ik bijna een maand voor werken bij de Albert Heijn! Cool! Ik ga Luce bellen via discord...”

Buiten hoorde ik de vogeltjes vrolijk tweeten. Ik zou eigenlijk geen idee hebben wat voor weer het was. Ik kwam haast nooit meer buiten. Ondertussen hoorde ik de verbindingstonen van discord.

-“Hé Luce,” hoor ik mezelf zeggen, “doe je mee met Ark?”

-“Ben jij dit, Tonnie?”

-“Dat kan je toch zien, man?”

-“Nee, mijn scherm doet raar. Ik ga even AFK. Ik moet ook nog huiswerk maken. Hoe gaat het trouwens met je? Heb je die pillen nog geprobeerd?”

-“Nee, Luce. Dat ga ik niet doen. Voor je het weet lig ik in de dakgoot.”

-“Jij bent toch al half in die dakgoot. Ik zie je nooit meer.”

-“Tuurlijk niet. Het is toch quarantainetijd?”

-“Nee, ik bedoel via zoom op school...”

-“O, dat? Nee, dat lukt me niet om zo vroeg op te staan. Bovendien is het te laat.”

-“Blijf je zitten, Tonnie? Jij? Jij was altijd zo goed!”

-“Er is ook best veel gebeurd. Zoals je weet is mijn moeder overleden.”

-“Ja, had ik gehoord. Was het Corona?”

-“Dat wist je toch wel. Ze is in Spanje aan Corona overleden.”

-“Wat moest ze in Spanje dan?”

-“Ingewikkeld verhaal.”

-“Mijn scherm doet het nog steeds niet goed. Ik ga ermee stoppen. Misschien tot vanavond.”

-“Is goed, gozer. Ik moet zo ook even wat eten.”

Tuut tuut tuut.

-“Doe jij mee, Sammie?”

-“Is goed jong...”

-“O, die is wel nice. Hoe vaak heb je die berg geopend?”

-“Mijn Bo doet vijftiendertighonderd damage.”

-“Hoe heet dat ding wat je kunt activeren?”

-“Windhorn?”

-“Ja, die!”

-“Heb je twee keer die artefact?”

-“Ik heb duizend coins.”

-“Als je dat klokje hebt, haal je honderd.”

-“Die heb ik nog nooit gehad. Ik moet nog maar een half level.”

-“Gaan we samen?”

-“Wat is dat?”

-“Ik zie het al. Er zit een klein eilandje tussen.”

-“The gang is back. Zit hierboven nog een kist?”

-“O, mijn God... Easy. Ik heb hem bijna...”

-“Misschien moet ik damage doen. Dit wordt lopen. I'm the orange man.”

Ik voelde me geleidelijk aan weg zakken in een trance, de trance die weliswaar de pijn verzachtte, maar die me niet verder bracht bij mezelf. Ik voelde me rot, had honger, maar ik maakte me ook zorgen om Pa. Waarom was hij er nog niet?

- *“Sam, ik ga toch stoppen!”*

- *“Wat?! Afhaker. We zijn pas net begonnen.”*

- *“Ja, zal wel, maar ik ben moe. Ik wil even gaan liggen.”*

- *“Je bent echt raar de laatste tijd, Tonnie. Komt vast door je Pa.”*

- *“Zal best, Sam, maar ik ga toch stoppen nu. Zie je later!”*

- *“Oké dude. Zie je later.”*

Met mijn rechterhand draaide ik de volumeknop van de monitor naar nul. Nu was het echt stil. Mijn hersens wilden schreeuwen, maar wisten niet wat. Van buiten kwamen de bekende rustgevend geluiden van de wind en het voorbij rijden van een nagenoeg stationair lopende auto.

Ik sleepte mezelf omhoog uit de bureaustoel, waarmee ik haast vergroeid was. Elke beweging deed me pijn, de pijn die werd begeleid door vele diepe zuchten van onmacht. Langzaam sleepte ik mezelf richting de houten trap en zette behoedzaam en vermoeid mijn eerste schreden op het van stof voorziene hout. Ik hoorde een doffe ‘klak’, gevolgd door nog meer ‘klaks’ in een steeds hoger tempo.

Eenmaal boven gekomen ging ik even op bed liggen. Mijn ogen dwaalden over de boekenkast, die aan de andere kant van de kamer stond. Het spotje wat mijn vader er ooit op gericht had, was naar beneden gezakt, zodat de vloer in het licht, maar de kast zelf zich in het stoffige duister bevond. Hoewel de titels van deze afstand niet te lezen waren wist ik van elk boek dat daar in het rijtje stond opgesteld, wat het was. De meeste van de boeken waren informatieve boeken over vlinders... een oude passie van me. Vlinders had ik altijd zo mooi gevonden, zo onbevangen. Nóg steeds wel eigenlijk, maar het spelen van online games had mijn interesse voor de natuur verdrongen. Bovendien was met het overlijden van mijn moeder, het geloof in het fenomeen onbevangenheid verloren en daarmee mijn geloof in de vlinders. Ik liep naar de boekenkast en opende het grote langgerekte boek op een willekeurige pagina. Ik las:

De Spaanse vlag

‘De Spaanse Vlag is een dagactieve nachtvlinder uit de familie van de spinneruilen.’

Ik herkende deze vlinder als geen ander. Zo was mijn liefde voor vlinders ooit begonnen, tijdens een van mijn vakanties in Spanje. Ik was denk ik een jaar of tien. Ik weet het als de dag van gisteren. Sommige momenten, hoe onbelangrijk